

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru
Judecătorii Ala Cobăneanu, Maria Ghervas, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursurile declarate de către Întreprinderea Municipală „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” și Primăria municipiului Bălți, în pricina civilă la cererile de chemare în judecată a Inspectoratului Fiscal de Stat municipiul Bălți împotriva Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Întreprinderea Municipală „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Consiliul municipal Bălți, Primăria municipiului Bălți, registratorul Moțpan Svetlana, Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la contestarea actului administrativ, anularea deciziilor Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea Întreprinderii Municipale „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și din 13 mai 2011 privind înregistrarea Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de Moțpan Svetlana, Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Întreprinderea Municipală „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Consiliul și Primăria municipiului Bălți și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 08 decembrie 2014

c o n s t a t ă:

La 15 septembrie 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii ÎS „Camera Înregistrării de Stat”, ÎM „Direcția Construcții Drumuri Bălți” cu privire la anularea deciziei Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”.

În motivarea acțiunii a indicat că, Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat prin decizia nr. 30586 din 23 mai 2011 a înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”. Administrator al întreprinderii a fost desemnat Sinenco Vasile, iar genurile principale de activitate constituiau - fabricarea betonului; fabricarea betonului pentru asfalt; lucrări de terasament; construcții cu autostrăzi, drumuri, aeroporturi și construcții destinate sportului; exploatarea autostrăzilor și activități de pompe funebre și servicii similare etc.

Întreprinderea a fost înregistrată la cererea Primăriei mun. Bălți din 18 mai 2011 în baza deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 6/35 din 05 mai 2011.

Reclamantul invocă ilegalitatea deciziei Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat nr. 30586 din 23 mai 2011, deoarece conform art. 13 al. (8) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, în cazul în care pe numele unei persoane au fost înregistrate anterior întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național, persoanei în cauză i se refuză înregistrarea unei noi întreprinderi pînă la înlăturarea circumstanțelor menționate.

De fapt, Consiliul mun. Bălți este și fondatorul ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză pentru Reparații și Construcții nr. 2 Bălți”, care are aceeași adresă juridică ca și întreprinderea înregistrată la 23 mai 2011 - str. Tudor Vladimirescu 39 mun. Bălți.

Susține că, ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză pentru Reparații și Construcții nr. 2 Bălți”, a cărei fondator și administrator sunt aceleași persoane, are restanțe la bugetul public național în mărime de 3155947 lei, care pînă în prezent nu au fost restituite.

Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat ilegal a înregistrat ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, în condițiile în care Consiliul mun. Bălți este și fondatorul ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză pentru Reparații și Construcții nr. 2 Bălți”, care are restanțe la bugetul național nestinse.

Deoarece cererea prealabilă din 27 mai 2011 a rămas fără soluționare, cere Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți anularea deciziei Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 cu privire la înregistrarea în Registrul de stat a ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” (f.d. 3, vol. I).

La 18 noiembrie 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus acțiune suplimentară, prin care a cerut trecerea proprietății cu suma inițială de 164 513 203 lei din gestiunea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” în gestiunea ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză Reparație și Construcții nr. 2 din Bălți” (f.d. 18, vol.I).

În motivarea cererii Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a indicat că, prin decizia nr. 6/35 din 05 mai 2011 Consiliul mun. Bălți a transmis ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” cu drept de gestiune economică proprietatea municipală cu valoarea inițială în mărime de 164 513 203 lei, deși această proprietate aparținea cu drept de gestiune economică ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză Reparație și Construcții nr. 2 din Bălți” care a admis restanță la bugetul public național în sumă de 3155947 lei. Suma dată nu a fost stinsă pînă în prezent, deși Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 06 iulie 2011 s-a pronunțat asupra restanței în cauză. Respectiv, deoarece ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză Reparație și Construcții nr. 2 din Bălți” a rămas fără patrimoniu, aceasta este în imposibilitate de a-și stinge obligațiile fiscale față de bugetul public național.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2011, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea pîrîtului - registratorul Moțpan Svetlana, Consiliul mun. Bălți și Primăria mun. Bălți (f.d. 25, vol. I).

La 24 mai 2012 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus cerere de repunere în termen a cererii de chemare în judecată (f.d. 109, vol. I).

În motivarea cererii de repunere în termen Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a indicat că, la 27 mai 2011 a depus cerere prealabilă în adresa pîrîtului cu

privire la anularea deciziei din 23 mai 2011, însă prin scrisoarea nr. 184/2 din 28 iunie 2011 Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat a respins cererea prealabilă.

Deoarece decizia a fost înregistrată de autoritatea competentă din mun. Bălți, reclamantul s-a adresat la 21 iunie 2011 la Curtea de Apel Bălți cu acțiune de anulare a acestui act administrativ, însă prin încheierea din 29 iunie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2011, a fost restituită cererea de chemare în judecată, fiindu-i explicat reclamantului că este în drept de a se adresa cu prezenta acțiune la Curtea de Apel Chișinău conform competenței.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2012, a fost încetat procesul civil la cererea depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți cu privire la trecerea proprietății în mărime de 164 513 203 lei din gestiunea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” în gestiunea ÎM „Direcția Specializată de Antrepriză Reparație și Construcții nr. 2 din Bălți” (f.d. 152-153, vol. I).

Totodată, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2012, a fost repusă în termen acțiunea Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți cu privire la anularea deciziei din 23 mai 2011, a fost admisă acțiunea și anulată decizia Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” (f.d. 154-160, vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2012, corectată prin încheierea din 23 decembrie 2015, au fost admise recursurile declarate de ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Primăria mun. Bălți și registratorul Moțpan Svetlana, casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2012 și restituită pricina la rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău conform competenței (f.d. 211-215, 237-239, vol. I).

La 15 septembrie 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii ÎS „Camera Înregistrării de Stat”, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” cu privire la anularea deciziei Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 în Registrul de stat al persoanelor juridice a fost înregistrată ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” cu sediul din mun. Bălți str. I. Franco 19, iar în calitate de administrator a fost desemnat Ciornîi Andrei.

Întreprinderea a fost înregistrată la cererea Primăriei mun. Bălți din 12 mai 2011 și în baza deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 05 mai 2011.

Reclamantul invocă ilegalitatea deciziei Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011, deoarece conform art. 13 al. (8) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, în cazul în care pe numele unei persoane au fost înregistrate anterior întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național, persoanei în cauză i se refuză înregistrarea unei noi întreprinderi pînă la înlăturarea circumstanțelor menționate.

Indică că, Consiliul mun. Bălți este și fondatorul ÎM „Direcția de Producere și Exploatare a Fondului Locativ Bălți”, cu sediul pe aceeași adresă din mun. Bălți str. I. Franco 19 și desemnat același administrator - Ciornîi Andrei.

Suține că, ÎM „Direcția de Producere și Exploatare a Fondului Locativ Bălți”, a cărui fondator și administrator sunt aceleași persoane, a admis restanță față de bugetul public național în sumă de 2511361, care pînă la moment nu a fost stinsă.

Deoarece cererea prealabilă din 27 mai 2011 a rămas fără soluționare, cere Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți anularea deciziei Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 cu privire la înregistrarea ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” (f.d. 3, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2011, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu registratorul Moțpan Svetlana (f.d. 24-27, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2012, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți (f.d. 100-102, vol. II).

La 28 mai 2012 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus cerere de repunere în termen a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de repunere în termen a indicat că, la 27 mai 2011 a depus la Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat cerere prealabilă cu privire la anularea deciziei din 13 mai 2011, însă prin scrisoarea din 28 iunie 2011 cererea prealabilă a fost respinsă.

În consecință, la 23 iunie 2011 reclamantul a depus cerere de chemare în judecată la Curtea de Apel Bălți în procedură de contencios administrativ, prin care a cerut anularea deciziei din 13 mai 2011, însă prin încheierea din 24 iunie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2011, acțiunea a fost restituită, fiindu-i explicat că este în drept de a se adresa cu prezenta acțiune la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 93, vol. II).

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2012, a fost respinsă cererea de repunere în termen și respinsă acțiunea Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți cu privire la anularea deciziei Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” ca depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d. 162-168, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2013, a fost admis recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți, casată hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2012 și remisă cauza la Judecătoria Centru mun. Chișinău pentru examinarea pricinii în fond (f.d. 192-196, vol. II).

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 iulie 2013, au fost conexate într-un singur proces acțiunile Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți cu privire la anularea deciziei Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” și a deciziei Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” (f.d. 41, vol. III).

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 decembrie 2014, au fost repuse în termen acțiunile și admise cererile de chemare în judecată integral, fiind anulate deciziile Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și din 13 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” (f.d. 226-227, 238-246, vol. III).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, au fost respinse apelurile declarate de Moțpan Svetlana, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Consiliul și Primăria mun. Bălți și menținută hotărârea Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 08 decembrie 2014.

La 05 februarie 2016 ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, la 23 mai 2011 prin decizia Camerei Înregistrării de Stat (Oficiul Teritorial Bălți) a fost înregistrată persoana juridică ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, fondator al întreprinderii figurînd Consiliul mun. Bălți.

La 27 mai 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus o cerere prealabilă privind anularea deciziei date, asupra căreia a fost informat că ține de competența instanței anularea deciziei contestate.

Ca urmare a răspunsului primit, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus la Curtea de Apel Bălți o acțiune în procedură de contencios administrativ, care însă a fost restituită prin încheierea din 29 iunie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2011, pe motiv că nu ține de competența sa examinarea acțiunii date.

La 15 septembrie 2011, deci repetat, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată privind anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011, iar cererea de repunere în termen a acțiunii a fost depusă de organul fiscal abia în luna mai 2012.

Cu referire la prevederile art. 14 al. (1), art. 16 al Legii contenciosului administrativ, art. 14 al. (3) al Legii privind înregistrarea persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, rezultă că intimatul a omis termenul de prescriere a acțiunii. Mai mult ca atât, Legea contenciosului administrativ și Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 expres instituie că deciziile de înregistrare emise de Camera Înregistrării de Stat pot fi anulate doar de instanța de judecată, respectiv și acțiunea urma a fi depusă direct în instanța de judecată, fără a respecta procedura de soluționare prealabilă a litigiului.

În circumstanțele date, avînd în vedere că intimatul a făcut cunoștință cu actul contestat la 27 mai 2011, respectiv și acțiunea urma a fi depusă în instanța de judecată pînă la data de 27 iunie 2011.

Dar, chiar dacă și s-ar admite faptul că în litigiul dat urmează a fi respectată procedura prealabilă, intimatul urma să depună acțiunea în instanța de contencios administrativ în termen de 30 zile de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, adică cel tîrziu la 27 iulie 2011, dar nicidecum la 15 septembrie 2011.

Instanțele inferioare la adoptarea soluției de repunere în termen și admitere integrală a acțiunilor a indicat că termenul de adresare în instanța de judecată curge de la data la care Curtea Supremă de Justiție a explicat Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți care este instanța competentă de a examina astfel de cereri. Or, faptul că organul fiscal nu cunoștea în ce instanță urma să depună acțiunea, nu constituie temei de repunere în termen a cererii de chemare în judecată.

Conform art. 277 al. (1) lit. a) Cod civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe - în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit. Art. 278 Cod civil la fel stabilește expres că, dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

Reieșind din normele legale citate rezultă că, dacă acțiunea a fost înaintată cu respectarea procedurii, curgerea termenului de prescripție se întrerupe (277 al. (1) lit. a) Cod civil) din stadia intentării acțiunii civile. Nerespectarea procedurii de depunere a acțiunii atrage după sine consecințe negative - judecata fie refuză în primirea cererii, fie nu dă curs acesteia, fie restituie cererea, ceea ce înseamnă că acțiunea a fost înaintată fără respectarea procedurii stabilite. În așa cazuri curgerea termenului de prescripție nu se întrerupe, ci continuă.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extincțivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

Avînd în vedere că reclamantul a depus acțiunea în instanța competentă (Curtea de Apel Chișinău) cu omiterea termenului de prescripție, acțiunea acestuia urma a fi respinsă ca tardivă.

Mai mult ca atît, conform art. 279 Cod civil, în cazuri excepționale dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extincțiv nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Or, reclamantul nu a solicitat repunerea în termen la înaintarea acțiunii, ci o astfel de cerere a depus-o ulterior, peste un an de zile.

Și la examinarea pricinii în fond instanțele au aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

Astfel, instanțele eronat au făcut trimitere la prevederile Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr. 845/1992, în cazul în care Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007 a fost adoptată ulterior și are o aplicabilitate prioritară asupra unei legi anterioare. Or, Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 prevede exhaustiv cazurile în care se refuză înregistrarea de stat a persoanei juridice.

La fel, instanțele au încălcat normele de drept procedural, în cazul în care nu au fost atrase ca părți pe litigiul dat salariații întreprinderii, debitorii, creditorii etc., deoarece din momentul înregistrării ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și pînă la moment întreprinderea a avut raporturi economico - financiare cu mai mulți agenți economici.

Ulterior, ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” la 12 aprilie 2016 a declarat un recurs suplimentar în motivarea căruia a indicat că, Consiliul mun. Chișinău la înființarea acestei întreprinderi a acționat în limitele prevederilor art. 14 și 77 al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, art. 9 și art. 10 al Legii privind administrarea și deținatizarea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007, iar odată cu pronunțarea hotărîrilor contestate a dus

la stagnarea integrală a infrastructurii mun. Bălți, care era în mare parte susținută de recurent.

Sunt neîntemeiate pretențiile intimatului față de recurent, în situația în care ultimul nu are careva datorii față de bugetul public național.

La 08 februarie 2016 ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți la 12 septembrie 2011 a depus acțiune prin care a cerut anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011, iar la 15 septembrie 2011 a depus o acțiune prin care a cerut anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011. Ulterior, aceste acțiuni au fost conexe.

Instanțele inferioare au admis integral acțiunile Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți. Or, soluțiile adoptate sunt ilegale și neîntemeiate din următoarele considerente.

Astfel, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți nefiind de acord cu deciziile Camerei Înregistrării de Stat (Oficiul Teritorial Bălți) din 13 mai 2011 și 23 mai 2011, le-a contestat la Curtea de Apel Bălți în procedură de contencios administrativ.

Dat fiind că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 24 iunie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2011, a fost restituită acțiunea reclamantului, la 12 septembrie 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți repetat a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată privind anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011, iar cererea de repunere în termen a acțiunii a fost depusă de organul fiscal abia în luna mai 2012.

Cu referire la prevederile art. 14 al. (1), art. 16 al Legii contenciosului administrativ, art. 14 al. (3) al Legii privind înregistrarea persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, rezultă că intimatul a omis termenul de prescriere a acțiunii. Mai mult ca atât, Legea contenciosului administrativ și Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 expres instituie că deciziile de înregistrare emise de Camera Înregistrării de Stat pot fi anulate doar de instanța de judecată.

Instanțele inferioare la adoptarea soluției de repunere în termen și admitere integrală a acțiunilor, a indicat că termenul de adresare în instanța de judecată curge de la data la care Curtea Supremă de Justiție a explicat Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți care este instanța competentă de a examina astfel de cereri. Or, faptul că organul fiscal nu cunoștea în ce instanță urma să depună acțiunea, nu constituie temei de repunere în termen a cererii de chemare în judecată.

Conform art. 277 al. (1) lit. a) Cod civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe - în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit. Art. 278 Cod civil la fel stabilește expres că, dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

Reieșind din normele legale citate rezultă că, dacă acțiunea a fost înaintată cu respectarea procedurii, curgerea termenului de prescripție se întrerupe (277 al. (1) lit. a) Cod civil) din stadia intentării acțiunii civile. Nerespectarea procedurii de

depunere a acțiunii atrage după sine consecințe negative - judecata fie refuză în primirea cererii, fie nu dă curs acesteia, fie restituie cererea, ceea ce înseamnă că acțiunea a fost înaintată fără respectarea procedurii stabilite. În așa cazuri curgerea termenului de prescripție nu se întrerupe, ci continuă.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

Având în vedere că reclamantul a depus acțiunea în instanța competentă (Curtea de Apel Chișinău) cu omiterea termenului de prescripție, acțiunea acestuia urma a fi respinsă ca tardivă.

Mai mult ca atât, conform art. 279 Cod civil, în cazuri excepționale dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctiv nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărat. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Reclamantul însă nu a solicitat repunerea în termen la înaintarea acțiunii, ci o astfel de cerere a depus-o ulterior, peste un an de zile, deși legea instituie expres că termenul procedural este unul de decădere și nu poate fi restabilit.

Și la examinarea pricinii în fond instanțele au aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

Astfel, instanțele nu au luat în considerație prevederile Legii privind serviciile publice de gospodărire comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002, potrivit căreia organizarea, conducerea, administrarea, gestionarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală constituie atribuții ale autorităților administrației publice locale. Astfel, alegerea formei de gestiune a serviciilor publice locale de gospodărie comunală se face prin decizie a autorităților administrației publice locale, în funcție de natura serviciilor prestate.

În acest context, prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 05 mai 2011 a fost fondată ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” și înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la 13 mai 2011, care este agent economic cu drepturi de persoană juridică formată în baza proprietății municipale, care produce lucrări și servicii necesare pentru satisfacerea necesităților la nivel local. Întreprinderea realizează un șir de activități de bază aprobate de către fondator.

Recurentul este gestionarul fondului locativ, în gestiunea căreia se află fondul locativ din mun. Bălți.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1224 din 21 decembrie 1998, de către gestionarul fondului locativ se efectuează deservirea tehnică a blocurilor locative și anume: deservirea tehnică și reparația blocurilor locative și echipamentelor tehnice din interiorul blocului (de alimentare cu apă, de evacuare a apei uzate, de încălzire), lucrări de întreținere sanitară a blocului etc. La fel, pe seama gestionarului fondului locativ sunt puse și lucrări de întreținere sanitară a blocului: salubritatea scârilor, salubritatea subsolurilor, a camerelor de deșeuri după caz, înlocuirea și deservirea recipientelor pentru gunoi.

Hotărârile contestate creează la moment o situație precară pe întreg municipiul Bălți, din cauza stopării activității întreprinderii în partea ce ține de genurile sale

principale de activitate specificate mai sus. Neexecutarea de către recurent a obligațiilor ce-i revin stagnează complet asigurarea unei infrastructuri necesare municipiului, precum și prestarea unor servicii aferente adecvate, în cazul în care întreprinderea gestionează 622 de blocuri locative.

Conform Legii serviciilor publice de gospodărire comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002, serviciile publice de gospodărie comunală trebuie să îndeplinească una din condițiile esențiale care constituie continuitate în prestarea serviciilor de gospodărie comunală pe bază contractuală.

La moment devine incertă și soarta celor 500 de angajați a recurentului, precum și a altor persoane juridice care au încheiat contracte cu ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, față de care ultima are obligații pecuniare. Astfel, instanțele au soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în acest proces.

La 07 aprilie 2016 ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” a depus un recurs suplimentar în motivarea căruia a indicat că, prima instanță urma să soluționeze cererea de repunere în termen a acțiunilor prin încheiere judecătorească și nu prin hotărâre.

La fel, instanțele nu au luat în considerație prevederile art. 75 al. (2) CPC care expres instituie că, procesele persoanelor juridice se susțin în instanța de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice.

În cazul dat deci, la momentul înaintării acțiunii șef al Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți era Neghina Tatiana, însă din motive necunoscute cererile de chemare în judecată au fost semnate de Lisnic Valerian. În circumstanțele date, instanțele urmau să restituie acțiunile ca semnate de o persoană neîmputernicită.

Instanțele nu au dat aprecierea corespunzătoare și practicii constante pe cazuri analogice, ci au ajuns la concluzia precum că intimatul nu a omis termenul de adresare în judecată, deoarece nu a cunoscut despre lipsa capacității de persoană juridică distinctă a Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat. Deci, se creează situația că necunoașterea legii eliberează intimatul de la respectarea prevederilor legii.

Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a acționat arbitrar la depunerea prezentelor acțiuni, în cazul în care pe numele Consiliului mun. Bălți sunt înregistrate și alte întreprinderi municipale care au restanțe față de bugetul public național. La fel a mai indicat că, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” a fost fondată prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 05 mai 2011, care este în vigoare pînă în prezent și nu a fost contestată în vreun mod.

La caz sunt aplicabile prevederile Legii nr. 220 din 19 octombrie 2007, care indică care sunt actele necesare pentru înregistrarea de stat a persoanelor juridice, precum și cazurile exhaustive de refuz în înregistrare. Instanțele însă eronat au făcut trimitere la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845/1992, în cazul în care aceasta este o lege anterioară și nu are prioritate în aplicare față de o normă posterioară.

La 23 februarie 2016 Primăria mun. Bălți a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, la 23 mai 2011 prin decizia Camerei Înregistrării de Stat (Oficiul Teritorial Bălți) a fost înregistrată persoana juridică ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, fondator al întreprinderii figurînd Consiliul mun. Bălți.

La 27 mai 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus o cerere prealabilă privind anularea deciziei date, asupra căreia a fost informat că ține de competența instanței anularea deciziei contestate.

Ca urmare a răspunsului primit, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus la Curtea de Apel Bălți o acțiune în procedură de contencios administrativ, care însă a fost restituită prin încheierea din 29 iunie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2011, pe motiv că nu ține de competența sa examinarea acțiunii date.

La 15 septembrie 2011, deci repetat, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată privind anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011, iar cererea de repunere în termen a acțiunii a fost depusă de organul fiscal abia în luna mai 2012.

Cu referire la prevederile art. 14 al. (1), art. 16 al Legii contenciosului administrativ, art. 14 al. (3) al Legii privind înregistrarea persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, rezultă că intimatul a omis termenul de prescriere a acțiunii. Mai mult ca atât, Legea contenciosului administrativ și Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 expres instituie că deciziile de înregistrare emise de Camera Înregistrării de Stat pot fi anulate doar de instanța de judecată, respectiv și acțiunea urma a fi depusă direct în instanța de judecată, fără a respecta procedura de soluționare prealabilă a litigiului.

În circumstanțele date, avînd în vedere că intimatul a făcut cunoștință cu actul contestat la 27 mai 2011, respectiv și acțiunea urma a fi depusă în instanța de judecată pînă la data de 27 iunie 2011.

Chiar dacă și s-ar admite faptul că în litigiul dat urmează a fi respectată procedura prealabilă, intimatul urma să depună acțiunea în instanța de contencios administrativ în termen de 30 zile de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, adică cel tîrziu la 27 iulie 2011, dar nicidecum la 15 septembrie 2011.

Instanțele inferioare la adoptarea soluției de repunere în termen și admitere integrală a acțiunilor au indicat că termenul de adresare în instanța de judecată curge de la data la care Curtea Supremă de Justiție a explicat Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți care este instanța competentă de a examina astfel de cereri. Or, faptul că organul fiscal nu cunoștea în ce instanță urma să depună acțiunea, nu constituie temei de repunere în termen a cererii de chemare în judecată.

Conform art. 277 al. (1) lit. a) Cod civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe - în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit. Art. 278 Cod civil la fel stabilește expres că, dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început pînă la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

Reieșind din normele legale citate rezultă că, dacă acțiunea a fost înaintată cu respectarea procedurii, curgerea termenului de prescripție se întrerupe (277 al. (1) lit. a) Cod civil) din stadia intentării acțiunii civile. Nerespectarea procedurii de depunere a acțiunii atrage după sine consecințe negative - judecata fie refuză în primirea cererii, fie nu dă curs acesteia, fie restituie cererea, ceea ce înseamnă că

acțiunea a fost înaintată fără respectarea procedurii stabilite. În așa cazuri curgerea termenului de prescripție nu se întrerupe, ci continuă.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

Având în vedere că reclamantul a depus acțiunea în instanța competentă (Curtea de Apel Chișinău) cu omiterea termenului de prescripție, acțiunea acestuia urma a fi respinsă ca tardivă.

Mai mult ca atât, conform art. 279 Cod civil, în cazuri excepționale dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctiv nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărat. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Reclamantul nu a solicitat repunerea în termen a acțiunii, în cazul în care cererea a fost depusă în luna mai a anului 2012, deci aproape peste un an de la data emiterii încheierii Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2011, prin care aceeași acțiune a intimatului a fost restituită.

Instanțele eronat au făcut trimitere la prevederile Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845/1992, în cazul în care Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007 a fost adoptată ulterior și are o aplicabilitate prioritară asupra unei legi anterioare. Or, Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 prevede exhaustiv cazurile în care se refuză înregistrarea de stat a persoanei juridice.

La fel, instanțele au încălcat normele de drept procedural, în cazul în care nu au fost atrase ca părți pe litigiul dat salariații întreprinderii, debitorii, creditorii etc., deoarece din momentul înregistrării ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și până la moment întreprinderea a avut raporturi economico - financiare cu mai mulți agenți economici. Totodată, întreprinderea este una viabilă, activă, care a creat locuri de muncă și care anual achită în bugetul public național mai mult de 3 mln. lei cu titlu de impozite.

Aceleași argumente sunt aplicabile și ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” care a fost fondată prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 05 mai 2011 și care reprezintă un agent economic cu drepturi de persoană juridică formată în baza proprietății municipale, care produce lucrări și servicii necesare pentru satisfacerea necesităților la nivel local. Întreprinderea realizează un șir de activități de bază aprobate de către fondator.

ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” este gestionarul fondului locativ, în gestiunea căreia se află fondul locativ din mun. Bălți.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1224 din 21 decembrie 1998, de către gestionarul fondului locativ se efectuează deservirea tehnică a blocurilor locative, lucrări de întreținere sanitară a blocului etc.

Hotărârile contestate creează la moment o situație precară pe întreg teritoriul municipiului Bălți, din cauza stopării activității întreprinderii în partea ce ține de genurile sale principale de activitate, iar neexecutarea de către întreprindere a obligațiilor ce-i revin stagnează complet asigurarea unei infrastructuri necesare

municipiului, precum și prestarea unor servicii aferente adecvate, în cazul în care întreprinderea gestionează 622 de blocuri locative.

Atît ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, cît și ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” dispun de personal angajat (500 de salariați), soarta cărora poate rămîne una incertă.

La fel, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” a inițiat un mecanism de finanțare din partea instituțiilor europene, care au oferit și granturi, în vederea creditării proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova, iar în caz de nerealizare a acestui proiect, întreprinderea va fi nevoită de a suporta toate cheltuielile aferente. În condiții similare agentul economic are încheiate contracte cu vreo 40 de persoane juridice, cărora le datorează suma de 2363850,51 lei.

La 15 aprilie 2016 recurentul a depus un recurs suplimentar, în motivarea căruia a indicat că instanțele la examinarea litigiului au încălcat prevederile art. 75 al. (2) CPC, în cazul în care șef al Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți, la momentul înaintării acțiunii, era Neghina Tatiana. Acțiunile însă au fost semnate de Lisnic Valerian. Deci, instanțele urmau să restituie acțiunile ca semnate de o persoană neîmputernicită.

Instanțele la adoptarea hotărîrilor contestate nu au luat în considerație și practica judiciară constantă stabilită pe litigii analogice, ci au ajuns la concluzia precum că intimatul nu a omis termenul de adresare în judecată, deoarece nu a cunoscut despre lipsa capacității de persoană juridică distinctă a Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat.

Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a acționat arbitrar la depunerea prezentelor acțiuni, în cazul în care pe numele Consiliului mun. Bălți sunt înregistrate și alte întreprinderi municipale care au restanțe față de bugetul public național.

La caz sunt aplicabile prevederile Legii nr. 220 din 19 octombrie 2007, care indică care sunt actele necesare pentru înregistrarea de stat a persoanelor juridice, precum și cazurile exhaustive de refuz în înregistrare. Instanțele însă eronat au făcut trimitere la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845/1992, în cazul în care aceasta este o lege anterioară și nu are prioritate în aplicare față de o normă posteroară.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

La caz, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei instanței de apel din 02 februarie 2016 în termen – la 05 februarie 2016 (f.d.1, vol. V), la 08 februarie 2016 (f.d. 28, vol. V) și la 23 februarie 2016 (f.d.58, vol. V).

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri cu privire la respingerea acțiunilor ca depuse cu omiterea termenului de prescripție din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele cauzei atestă faptul că, Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat prin decizia nr. 30586 din 23 mai 2011 a înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” la cererea Primăriei mun. Bălți din 18 mai 2011, în baza deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 6/35 din 05 mai 2011.

Nefiind de acord cu decizia dată, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a contestat-o în procedură prealabilă, iar din cauza că cererea acestuia a rămas fără soluționare, la 21 iunie 2011 a depus acțiune la Curtea de Apel Bălți în procedură de contencios administrativ, prin care a cerut anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 (f.d. 112, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2011 însă, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2011, a fost restituită cererea de chemare în judecată a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți, fiindu-i explicat reclamantului că este în drept de a se adresa cu prezenta acțiune la Curtea de Apel Chișinău conform competenței (f.d. 113-116, vol. I). Or, din conținutul încheierii judecătorești rezultă că Oficiul Teritorial Bălți este o subdiviziune a Camerei Înregistrării de Stat și, deci, nu are statut de persoană juridică. Respectiv, și acțiunea urmează a fi depusă la sediul organului de administrare, deci la Curtea de Apel Chișinău.

Drept urmare, la 15 septembrie 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus prezenta acțiune la Curtea de Apel Chișinău în procedură de contencios administrativ, prin care a cerut anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 (f.d. 3, vol.I).

La fel s-a constatat că, prin decizia Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011, în Registrul de stat al persoanelor juridice a fost înregistrată ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” la cererea Primăriei mun. Bălți din 12 mai 2011, în baza deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 6/33 din 05 mai 2011.

Nefiind de acord cu decizia dată, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a contestat-o în procedură prealabilă, iar din cauza că cererea acestuia a rămas fără soluționare, la 23 iunie 2011 a depus acțiune la Curtea de Apel Bălți în procedură de contencios administrativ prin care a cerut anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 (f.d. 93, vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 24 iunie 2011 însă, menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2011, a fost restituită cererea de chemare în judecată a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți, fiindu-i explicat reclamantului că este în drept de a se adresa cu prezenta acțiune la Curtea de Apel Chișinău conform competenței (f.d.93-96, vol. II). Or, din conținutul încheierii judecătorești rezultă că Oficiul Teritorial Bălți este o subdiviziune a Camerei Înregistrării de Stat și, deci, nu are statut de persoană juridică. Respectiv, și acțiunea urmează a fi depusă la sediul organului de administrare, deci la Curtea de Apel Chișinău.

Drept urmare, la 15 septembrie 2011 Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a depus acțiune la Curtea de Apel Chișinău în procedură de contencios administrativ,

prin care a cerut anularea deciziei Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 (f.d. 3, vol.II).

Ulterior, acțiunile Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți privind anularea deciziilor Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 și din 23 mai 2011, ca rezultat al modificărilor operate în Codul de procedură civilă, au fost remise pentru examinare la Judecătoria Centru mun. Chișinău conform competenței și prin încheierea instanței din 11 iulie 2013 au fost conexate într-un singur proces (f.d. 41, vol. III).

Ca temei de anulare a deciziilor din 13 mai 2011 și din 23 mai 2011 reclamantul a indicat că întreprinderile fondatoare au restanțe la bugetul public național și prin prisma art. 13 al. (8) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, urma a fi refuzată înregistrarea acestora.

Totodată, reclamantul a depus cerere de repunere în termen a acțiunilor, invocând faptul că s-a adresat în termenul stabilit de lege la Curtea de Apel Bălți, însă cererile de chemare în judecată au fost restituite în conformitate cu art. 170 al. (1) lit. b) CPC și explicat reclamantului că este în drept de a se adresa cu aceste acțiuni la Curtea de Apel Chișinău, conform competenței. În aceste circumstanțe, termenul a fost omis din motive obiective.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 decembrie 2014, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, legalitatea căroră se contestă prin recursurile declarate de ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” și Primăria mun. Bălți, au fost repuse în termen și admise integral acțiunile, fiind anulate deciziile Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 și din 23 mai 2011.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele greșit au ajuns la concluzia cu privire la repunerea acțiunilor în termenul de adresare în judecată, reieșind din circumstanțele ce urmează.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Conform art. 14 al. (1) a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 al. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 17 alin. (1) lit. a) și alin. (4) al Legii contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la

cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia. Termenul de 30 de zile specificat la al. (1) este termen de prescripție.

În acest context este cert faptul că, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți deși a respectat termenul de contestare a deciziilor din 13 mai 2011 și 23 mai 2011 în ordine prealabilă, a omis însă termenul de adresare în instanța de contencios administrativ, depunând acțiunile abia la 15 septembrie 2011, deci contrar art. 17 al Legii contenciosului administrativ. Or, această circumstanță nu a fost negată de către intimat.

Nu poate fi reținută ca o justificare a omiterii termenului de adresare în judecată faptul că Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți s-a adresat cu cereri de chemare în judecată, avînd același obiect al acțiunii – anularea deciziilor Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 și 23 mai 2011, care însă au fost restituite prin încheierile irevocabile a Curții de Apel Bălți din 24 iunie 2011 și din 29 iunie 2011.

Or, la acest capitol necesită a fi remarcat că, într-adevăr prevederile art. 277 Cod civil statuează că cursul prescripției extinctive se întrerupe: în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit; sau în cazul în care debitorul săvîrșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria. După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

Însă în interpretarea corectă a normelor enunțate este de înțeles că pentru întreruperea termenului de prescripție este necesar ca acțiunea să fie înaintată în instanța de judecată în modul stabilit de lege. Curgerea termenului de prescripție se întrerupe, în special, prin înaintarea acțiunii în modul stabilit, adică cu aplicarea corectă a regulilor de competență generală și jurisdicțională, de formă și conținut al cererii, de achitare a taxei de stat, cît și a altor cerințe, prevăzute de actele normative, încălcarea cărora poate duce la refuz în primirea cererii și restituirea acesteia reclamantului.

Astfel, în primirea cererii reclamantului îi poate fi refuzat în temeiurile, care nu împiedică adresarea repetată, sau acțiunea poate fi restituită reclamantului, ca necorespunzătoare cerințelor. În așa cazuri, termenul de prescripție se întrerupe doar din ziua cînd cererea va fi depusă în instanță cu respectarea procedurii stabilite. În cazul îndeplinirii la timp a tuturor cerințelor, conținute în încheierea instanței despre lăsarea cererii fără examinare, cît și în cazul anulării încheierii despre restituirea cererii, ea, în virtutea prescripțiilor Codului de Procedură Civilă se consideră depusă în ziua înaintării inițiale, și anume din ziua aceea se întrerupe curgerea termenului de prescripție. Din ziua înaintării inițiale în judecată se întrerupe curgerea termenului de prescripție în cazul anulării încheierii instanței despre refuzul de a primi cererea, despre refuzul în primirea cererii de eliberare a ordonanței judecătorești, sau refuzul de a elibera ordonanța.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că curgerea termenului de prescripție se întrerupe cu condiția depunerii acțiunii în modul stabilit. Dacă acțiunea a fost depusă în modul necorespunzător, de exemplu cu încălcarea regulilor de competență, prescripția nu se întrerupe.

Prin urmare, faptul depunerii anterior de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți a acțiunilor în judecată cu privire la contestarea deciziilor Camerei Înregistrării de Stat din 13 mai 2011 și 23 mai 2011, nu poate constitui temei de a considera întreruperea cursului prescripției extinctive, deoarece cererea de chemare

în judecată a fost depusă contrar competenței și ulterior restituită pe motivul că instanța nu era competentă de a judeca pricina.

În aceste condiții este cert că, Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Bălți era ținut să se conformeze prevederilor legale și să conteste actul administrativ în instanța de contencios administrativ în termen de o lună de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia. Pe când, cererile de chemare în judecată în cauză au fost depuse de către intimat doar la 15 septembrie 2011, situație ce indică asupra omiterii de către acesta a termenului de prescripție pentru apărarea dreptului încălcat, iar o atare lipsă de diligență este sancționată de lege prin stingerea elementului de protecție juridică a dreptului pretins lezat.

La caz, urmează de remarcat și dispozițiile art. 17 al. (5) al Legii contenciosului administrativ, care direct indică că, persoana care, din motive temeinic justificate, a omis termenul de prescripție poate fi repusă în termen în condițiile Codului de procedură civilă. Iar art. 116 al. (1) CPC prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Este de menționat că circumstanțele descrise mai sus nu atestă temei de repunere în termen a acțiunilor, ci temei de respingere a acestora ca fiind prescrise.

Instanța de recurs consideră că, odată ce la caz s-a constatat înaintarea acțiunilor cu omiterea termenului de prescripție, nu este necesară și abordarea fondului cauzei. Or, atunci când instanța de judecată va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărîrea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit. Cu atât mai mult, reieșind din prevederile art. 113 al. (1) și (2) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), iar cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degrevează de îndeplinirea obligației procedurale.

Față de cele ce preced și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite pe deplin de către instanțele judecătorești inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe și de a emite o nouă hotărîre cu privire la respingerea cererii Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți cu privire la repunerea în termenul de adresare în instanță de judecată și respingerea acțiunilor Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți împotriva Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Consiliul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, registratorul Moțpan Svetlana, ÎS „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la contestarea actului administrativ, anularea deciziilor Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și din 13 mai 2011 privind înregistrarea ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” ca fiind depuse cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de către Întreprinderea Municipală „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” și Primăria municipiului Bălți.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016 și hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 08 decembrie 2014 în pricina civilă la cererile de chemare în judecată a Inspectoratului Fiscal de Stat municipiul Bălți împotriva Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Întreprinderea Municipală „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Consiliul municipal Bălți, Primăria municipiului Bălți, registratorul Moțpan Svetlana, Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la contestarea actului administrativ, anularea deciziilor Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea Întreprinderii Municipale „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și din 13 mai 2011 privind înregistrarea Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se resping cererile Inspectoratului Fiscal de Stat municipiul Bălți cu privire la repunerea în termenul de adresare în instanță de judecată.

Se resping acțiunile Inspectoratului Fiscal de Stat municipiul Bălți împotriva Oficiului Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, intervenienți accesorii Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Întreprinderea Municipală „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”, Consiliul municipal Bălți, Primăria municipiului Bălți, registratorul Moțpan Svetlana, Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la contestarea actului administrativ, anularea deciziilor Oficiului Teritorial Bălți a Camerei Înregistrării de Stat din 23 mai 2011 privind înregistrarea Întreprinderii Municipale „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” și din 13 mai 2011 privind înregistrarea Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” ca fiind depuse cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

Galina Stratulat